

167

A képmás vagy hangfelvétel készítéséhez a hozzájárulás ráutaló magatartással is megadható. Ilyen ráutaló magatartásnak minősül, ha az érintett személy tudja, hogy abban a helyiségben, ahová belép, felvétel készül vagy készülhet.

Ha az áruház teljes területén kamerás megfigyelés zajlik – „kamerával megfigyelt terület” –, az alkalmazott azáltal, hogy a szolgálati bejáraton keresztül az áruháznak az alkalmazottak számára nyitvaálló helyiségébe belépett, ráutaló magatartással hozzájárulását adja a kép- és hangfelvétel készítéséhez.

Szegedi Ítéltábla Pf. II. 20 348/2010.

Alkalmazott jogszabály: Ptk. 80. § (1), (2) bek.

A felperes határozott időtartamú munkaszerződéssel 2008. október 7-étől 2009. április 6. napjáig kármegelőzési felelős munkakörben dolgozott az alperes áruházában. Munkaköri feladata volt az áruvédelmi tevékenység ellátása körében az operátori szobából a kamerarendszer megfigyelése, valamint az éjszakai műszakbeosztás során az eladótérben végzendő rutinellenőrzés.

Az áruház területén, így az eladótérben és a szolgálati bejáraton is „kamerával megfigyelt terület” feliratu táblák kerültek elhelyezésre.

Az alperes alkalmazottja, M. Zs. az operátori szoba falában egy rejtett kamerát helyezett el abból a célból, hogy azzal a felperes éjszakai munkavégzését ellenőrizze, róla felvételt készítsen. A felvétel szerint a felperes a 2009. január 22., február 7. és február 11-ei éjszakai műszakban a rutinellenőrzés elvégzése céljából az operátori szobát nem hagyta el, székén ülve aludt, ezért a munkáltató utóbb figyelmeztetésben részesítette. Határozott idejű munkaszerződése lejártát követően az alperes új munkaszerződést nem kötött a felperessel.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a kép- és hangfelvételhez fűződő személyiségi jogát, jónévét, emiatt kérte alperes kötelezését az elégtételadásra, továbbá 5 000 000 Ft nem vagyoni kár megtérítésére. Keresete indokaként előadta, hogy 2008. február 12-én a rejtett kamera elhelyezését észlelte, és miután ezt munkahelyi felettesénél sérelmezte, a munkáltató figyelmeztetésben részesítette, majd pedig a munkaszerződését – annak lejártát követően – nem hosszabbította meg. A róla készített felvétel személyes adatnak minősül, az avval való visszaélés személyiségi jogsértést eredményez. A hang- és képfelvétel elkészítéséhez nem járult hozzá, a munkavégzése ily módon történő ellenőrzéséről őt a munkáltató nem tájékoztatta, így nem volt tudomása arról, hogy az adatkezelő mely személyes adatait és milyen módon kezeli. A felvételekről a munkahelyén nagyobb nyilvánosság szerzett tudomást, ebből következően sem az alperesi munkáltatónál, sem más multinacionális cégnél biztonsági őr munkakörben elhelyezkedni nem tud. Az immateriális joghátrányt abban jelölte meg, hogy a kamera felfedezését, majd munkája elvesztését követően előállott pszichés állapotromlása miatt súlyos álmatlanságban szenvedett, orvosi kezelésre szorult. Jónévét pedig az alperes által sértette meg, hogy valótlanul állította, miszerint munkáját nem végzi megfelelően, a közben alszik.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Ellenkérelme szerint a felperes tudott arról, hogy az operátori szobában kamerás kép- és hangrögzítés történik, az erre figyelmeztető felirat az érintett időszakban a szoba ajtaján elhelyezésre került, így azzal, hogy a szobába belépett, a felvétel készítéséhez hozzájárulását adta. Emiatt személyiségi jogsértés, személyes adatokkal történő visszaélés nem történt. A felvételeket nem hozta nyilvánosságra, azokat azóta is zárt helyen kezeli, így mások számára azok nem hozzáférhetőek. A jónév sérelmére alapított keresetet ugyancsak alaptalannak ítélte, miután a felperes maga sem állította, hogy az alperes a jónévét sértő, valótlan tényről állított, híresztelt, avagy a valós tényeket hamis színben tüntette fel. Jogsértés hiányában a felperes nem vagyoni kárigényét is megalapozatlannak ítélte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes kép- és hangfelvételhez fűződő személyiségi jogát. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 100 000 Ft nem vagyoni kártérítést, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Határozata indokolásában mint nem vitás tényről rögzítette, miszerint az operátori szobában rejtett kamera volt elhelyezve, ennek indoka a felperes éjszakai munkavégzésének ellenőrzése volt, illetve, hogy a felperes maga is elismerte az operátori szobában és a recepció elhelyezett kamera felvételein látható kötelességzegését.

Nem tulajdonított azonban jelentőséget annak – és az e körben feltárt bizonyítékokat sem értékelte –, miszerint a biztonsági szoba ajtaján elhelyezésre került-e, s ha igen, mely időpontban a „kamerával megfigyelt terület” feliratú tábla, kiemelve, hogy az érintett helyiségbe történő belépés akkor sem eredményezné a megfigyelt személy hallgatóságos hozzájárulását a titkos felvétel készítéséhez és felhasználásához, ha annak ajtaján a felirat olvasható. A fentieket értékelve megállapította, hogy az alperes a hang- és képfelvételt a felperes engedélye nélkül készítette, ezzel a Ptk. 80. § (1) bekezdésében foglaltak szerinti kép- és hangfelvételhez fűződő személyiségi jogát megsértette.

A felperes az eljárás során azt nem bizonyította, hogy az alperes az elkészült felvételt visszaélészerűen felhasználta, avagy nyilvánosságra hozta, a munkahelyi felcttesén kívül más személyt nem tudott megjelölni, mint akinek a felvétel a tudomására jutott, ezen felül azt sem igazolta, hogy a felvételek alapján az alperes dolgozója vagy más személyek a jóhírnevét sértő kijelentéseket tettek, ezért az ezt érintő kereseti kérelmet alaptalannak ítélte. A feltárt bizonyítékok alapján nem látta bizonyítottnak azt sem, hogy a titkosan készült felvételek és azok tartalma miatt nem kötött az alperes ismételt munkaszerződést a felperessel, azt a hivatkozását pedig, miszerint a fenti eseményeket megelőzően készített beosztási terv szerint a munkaviszony megszűnését követő időszakra is beosztásra került, a fentiek alátámasztására nem ítélte alkalmasnak.

A felperes nem vagyoni kártérítés iránti igényét mindössze 100 000 Ft erejéig tekintette megalapozottnak, kiemelve, hogy az alperesi jogsértés miatt a felperesnek a családi, baráti körben bekövetkezett hátrányos megítélése és az ebből fakadó felperesi jogsérelm a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdése szerint a fenti összeggel reparálható. Miután a felperes munkaszerződése meghosszabbításának elmaradása és az alperesi jogsértő magatartás között okozati összefüggés nem volt, ezért a felperes által hivatkozott egészségromlás alapján részére kártérítést nem ítelt megállapíthatónak.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen mind a felperes, mind az alperes fellebbezéssel élt.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatásával a kereseti kérelmének teljes egészében helytadó döntés meghozatalát kérte. Vitatta az első fokú ítélet több ténymegállapítását, egyfelől állította, hogy nem a biztonsági szobában, hanem a recepción elhelyezett kamerafelvétel megtekintése után részesítette figyelemztetésben a munkáltatója a munkaköri kötelezettség megszegése miatt, és vitatta annak elismerését, hogy a munkavégzés szabályait megszegte, munkaidőben aludt. Kiemelte, hogy a figyelemztetés ellenére az alperes munkaviszonyát határozatlan idejűvé kívánta alakítani, ezt igazolja, miszerint 2009. február végén továbbképzés céljából beiskolázta, a határozott idejű munkaviszony leteltét követő időre is munkavégzés céljából beosztotta, így az a körülmény, hogy a további alkalmazása elmaradt, egyértelműen összefüggésbe hozható a titkos kamerafelvétel készítésével, annak felismerésével, kifogásai közlésével, következőképpen a személyiségi jogsérelm megállapítható. Hivatkozása szerint a recepción elhelyezett kamera által készített felvétel a biztonsági szobán belül történtek rögzítésére nem volt alkalmas, így a munkáltatója csak a titkos kamerafelvételek megtekintésével szerezhetett tudomást arról, hogy a szobában mi történt, következőképpen ez utóbbi felvételeket az alperes dolgozói megismerték, az nagyobb nyilvánosság előtt ismertté vált, a felvételekhez utóbb bárki hozzáférhetett, ezáltal az alperesi jogsértés megvalósult.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását kérte. A jogvita eldöntése szempontjából azt ítélte lényegesnek, hogy a biztonsági szoba ajtaján a „kamerával megfigyelt terület” feliratú tábla elhelyezésre került-e vagy sem. A tanúvallomások tekintetben az alperes által előadottakat igazolták, nevezetesen, hogy a tábla a perrel érintett időszakban kifüggesztésre került, következőképpen a felperes tudott arról, hogy a munkavégzése helyszínén történtekről felvétel készülhet. Megítélése szerint a Ptk. 75. § (3) bekezdésében foglalt jogosulti hozzájárulás nincs alakzerűséghez kötve, az ráutaló magatartással is kinyilvánítható, így abban az esetben, ha az adott helyiségbe belépő személyt a felvétel készítésének lehetőségéről tájékoztatják, úgy az oda történő belépéssel a felvétel készítéséhez való hozzájárulását megadottnak kell tekinteni, ezáltal a felvétel készítése személyiségi jogsértést nem valósít meg. Közömbösnek ítélte, hogy az operátori szobában ténylegesen volt-e kamera elhelyezve, s ha igen, milyen módon, miután a Ptk. 80. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés szerint kizárólag az képezhetette vizsgálat tárgyát, miszerint az érintett személy tudta-e, hogy róla felvételt készítenek vagy sem. Tekintve, hogy a szoba ajtaján a felirat a felperes által is olvasható volt, így a belépéssel a felvétel készítéséhez hozzájárulását adta, ezáltal az alperes magatartása nem jogsértő.

A felperes fellebbezése alaptalan, míg az alperes fellebbezése alapos.

A Ptk. 75. §-ának (1) bekezdése általánosságban írja elő, hogy a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A képmással és hangfelvétellel kapcsolatos személyhez fűződő jogokat a Ptk. 80. §-a szabályozza. A Ptk. 80. § (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogok megsértését jelenti más képmásával vagy hangfelvételével kapcsolatos bármiféle visszaélés. A Ptk. 80. § (2) bekezdése szerint pedig képmás vagy hangfelvétel nyilvánosságra hozatalához – nyilvános közszereplés kivételével – az érintett személy hozzájárulása szükséges.

A jogszabály a képmás vagy hangfelvétel készítéséről külön nem rendelkezik. A Ptk. 80. § (1) bekezdéséből következik azonban, hogy a személyhez fűződő jogok megsértése megvalósulhat a képmás vagy hangfelvétel készítésével is, ha valaki az érintett engedélye nélkül, illetéktelenül hatol be a személyiségi érdekkörbe, így például ha rejtett kamerával, titkos lehallgatással készít felvételt. A kép- és hangfelvétel engedély nélküli elkészítése önmagában visszaélésnek minősül. A jogsértőt terheli annak bizonyítása, hogy a hangfelvétel elkészítése nem volt visszaélésszerű (BH2008. 266.) Ennek megfelelően a perben ügydöntő volt az, hogy az alperes részéről a felvétel készítése jogellenesen avagy a felperes hozzájárulásával történt. Helytállóan hivatkozik az alperes arra, hogy a hozzájárulás kifejezése nincs alakszerűséghez kötve, az szóban, írásban, ráutaló magatartással egyaránt megadható. Ilyen ráutaló magatartásnak tekinthető az, ha az érintett személy tudja, hogy abban a helyiségben, ahová belép, felvétel készítése történik, avagy történhet. Amennyiben ez ellen nem tiltakozik, úgy a felvétel készítéséhez történő hozzájárulását megadottnak kell tekinteni. Jelen esetben tehát azt kellett vizsgálni, hogy a felperes a kép- és hangfelvétel készítésének lehetőségéről tudott-e.

Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta azt a nem vitatott tény, miszerint az áruház egész területén, így az eladótérben és a szolgálati bejáraton is több helyen kifüggesztésre került a kép- és hangfelvétel elkészítésére vonatkozó figyelemfelhívás, amiből arra vonható le következtetés, hogy az áruház teljes területén, így a kizárólag az alkalmazottak által használt helyiségekben is – a mosdó, öltöző és az egyéb hasonló funkciójú helyiségek kivételével – kamerás megfigyelés zajlik. Ezáltal közömbössé vált annak vizsgálata, hogy az operátori szoba ajtaján volt-e ilyen tartalmú felirat, azt ugyanis a felperes sem tette vitássá, hogy a szolgálati bejáraton az elhelyezésre került. Azzal, hogy a felperes az áruház területére, illetve a szolgálati bejáraton keresztül az alkalmazottak számára nyitva álló helyiségbe belépett, ráutaló magatartással hozzájárulását adta a kép- és hangfelvétel készítéséhez, amelyből következően az alperes a felvétel elkészítésével jogsértést nem követett el. A jogvita elbírálása szempontjából közömbös, hogy a felvétel rejtett, avagy a felperes által is látható módon elhelyezett kamerával készült, ugyanis csak az képczhette a vizsgálat tárgyát, hogy a felperes tudott-e a felvétel készítéséről, illetve annak lehetőségéről, avagy sem.

Miután a felperes részéről a már kifejtettek folytán a felvétel készítéséhez történő hozzájárulást megadottnak kell tekinteni, így alperesi jogsértés hiányában alaptalan az ezzel okozati összefüggésben előterjesztett nem vagyoni kárigény is, annak érdemi vizsgálata szükségtelen volt.

Erre figyelemmel az ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és a felperes keresetét teljes egészében elutasította.